

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра української літератури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій БІДЗІЛЯ /Юрій БІДЗІЛЯ /

« 14 » 07 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української літератури I пол. XX ст.

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	Українська мова та література
Освітня програма	Українська мова та література.
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української літератури I пол. XX ст.» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 «Освіта» спеціальності 014 «Середня освіта» спеціалізації «Українська мова та література» освітньої програми «Українська мова та література», 2016

Розробник: Барчан В.В., д. філол. н., професор

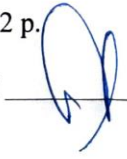
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри української літератури

протокол № 14 від «24» червня 2022 р.

Завідувач кафедри Оксана КУЗЬМА.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол №6 від «14» 07 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Василь ШАРКАНЬ

© Барчан В.В., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	3	3
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	6	6
	Лекції:	
	40	12
	Практичні (семінарські):	
	34	4
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усне опитування	Самостійна робота:	
	76	134

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія української літератури I пол. XX ст.» є вивчення історії української літератури I пол. XX ст. крізь призму традицій і новаторства, змісту і форми, діалектики загальнолюдського й національного у цілісності й суперечливості як процесу шукання, взаємодії стилів. Виділення домінантних явищ літературного процесу, знакових постатей письменників, окреслення їх творчої індивідуальності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК1 Знання та розуміння предметної сфери, розуміння професійної діяльності.

ЗК2 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК3 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК4 Здатність вчитися і бути готовим до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації.

ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6 Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК7 Здатність працювати в команді, виконувати дослідження в групі під керівництвом лідера, планувати та розподіляти час.

ЗК8 Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.

ПК1 Здатність практично користуватися мовною системою відповідно до норм конкретної мови і культури на основі здобутих знань про рівневу структуру цієї системи та усвідомлення особливостей мовних явищ.

ПК2 Здатність глибоко розуміти й інтерпретувати зміст текстів української художньої літератури, аналізувати мову і стиль, поетику художнього слова.

ПК3 Здатність аналізувати й оцінювати педагогічні досягнення в галузі методики викладання української мови та літератури; здатність застосовувати новітні засоби й технології під час викладання української мови та літератури, використовувати різні методи, прийоми і форми організації навчання.

ПК4 Здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.

ПК5 Турбота про якість; готовність здійснювати перевірку реального педагогічного процесу відповідно до схвалених планів, норм і вимог, інструкцій та рішень; здатність спілкуватися з експертами з інших галузей; уміння застосовувати знання на практиці; володіння різноплановими методами і способами перевірки знань з української мови і літератури; уміння організувати різні види перевірки знань, умінь і навичок суб'єктів навчально-виховного процесу; розробка системи діагностування творчих задатків базові загальні знання; розуміння культури і звичаїв народів світу; здатність і готовність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень.

ПК6 Знання вершинних творів української і світової літератури.

ПК9 Планування та управління проектами; здатність до аналізу і синтезу; готовність забезпечувати навчально-виховний процес відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами; готовність на основі аналізу здійснювати прогнозування основних показників, що характеризують розвиток педагогічної системи; перспективне планування потреб у навчальній, навчально-методичній, науковій чи художній літературі.

ПК13 Навички управління інформацією; здатність працювати самостійно; готовність здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних її джерел (спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного наукового, творчого досвіду тощо)

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Історія української літератури I пол. XX ст.» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ННД 1.1.1.01. Історія та культура України
ДФП 1.1.2.04 Вступ до літературознавства
ДФП 1.1.2.05 Історія світової літератури
ДФП 1.1.2. 09 Історія української літератури
ДФП 1.1.2.10 Українська усна народна творчість та народознавство

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Українська мова і література» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Уміння визначати художню своєрідність творів та творчості письменника загалом із використанням системи основних понять і термінів літературознавства.	ПРН 5
Уміння розуміти закономірності літературного процесу, художнього значення літературного твору у зв'язку з суспільно-літературною ситуацією, літературною критикою і літературною епохою.	ПРН 6
Знання кращих творів української і світової літератури.	ПРН 16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія української літератури I пол. XX ст.»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Уміти визначати художню своєрідність творів та творчості письменника загалом із використанням системи основних понять і термінів літературознавства.	ПРН 5
Уміти розуміти закономірності літературного процесу, художнього значення літературного твору у зв'язку з суспільно-літературною ситуацією, літературною критикою і літературною епохою.	ПРН 6
Знати кращі твори української і світової літератури.	ПРН 16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: 1. Усні, письмові. 2. Поточні, підсумкові. 3 Із технічними засобами і без них.

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, відповідь на питання екзаменаційних білетів.

Методи письмового контролю: письмова відповідь на занятті; перевірка матеріалів, опрацьованих самостійно, оформлених письмово; виконання тестових завдань, модульні контрольні роботи, реферат, конспекти практичних занять.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна чи письмова відповідь на практичному занятті; перевірка матеріалів, опрацьованих самостійно, оформлених письмово; виконання тестових завдань.

Форма модульного контролю: письмове завдання.

Форма підсумкового семестрового контролю: усна відповідь.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5...	T6	T7	40	100
9	9	9	9	9	9	6		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	40	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль ...	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	60	10	60		
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)						
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні						
Письмове тестування при тематичному оцінюванні						
...						
Презентація						
Реферат						
Есе						
...						
Модульна контрольна робота		40		40		
Разом		100		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка А (40-35 балів) або „відмінно” виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття питань, розгорнуту аргументацію кожного з

положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з біографії, творчості митця, літературного процесу, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена літературною, багатомовною, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка **B** (34-25 балів) або „добре” виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення питань, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань недостатньо підкріплює ілюстраціями з художнього твору, фактами з літературного процесу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка **C** (24-19 балів) або „добре” виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення питань, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з творчості митця частково стосуються теми. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка **D** (18 – 14 бали) або „задовільно” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення питань, студент поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення, власні судження прикладами з біографії, літературного процесу, художньої творчості митця. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка **E** (13 – 8 балів) або „задовільно” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення питань. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні положення, але наводить окремі приклади з творчості митця. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка **FХ** (7– 4 бали) або „незадовільно” виставляється у разі, коли відповіді поверхові або не стосуються конкретно питань, або в ній наявні поверхові, загальні, без відповідних ілюстрацій, конкретних знань висловлювання, допущені помилкові аргументація та умовиводи, неправильне посилання на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику.

Оцінка **F** (балів) або „незадовільно” виставляється у разі, якщо зміст роботи не стосується теми або відсутнє її виконання.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка **A** (90 – 100 балів) або „**відмінно**” виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх питань, знання літературних текстів, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з творчості митця чи літературного твору або процесу, літературознавчих джерел, які дозволяють судити про повно ту уявленнь студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатомовною, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка **B** (82 – 89 балів) або „**добре**” виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань, що містяться в білеті, знання тексту твору, але скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями з творчості митця, літературного процесу, літературознавчих джерел. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка **C** (74 – 81 бал) або „**добре**” виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення питань, що містяться в білеті, знання тексту твору, але відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з творчості митця, літературного процесу, літературознавчих джерел не відповідають теоретичним засадам курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені питання.

Оцінка **D** (64 – 73 бали) або „**задовільно**” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань, поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами з художнього твору, літературного процесу, не знає літературознавчих джерел чи основних положень наукових праць. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка **E** (60 – 63 бали) або „**задовільно**” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених, виявляє слабе знання художніх текстів. У

викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з творчості митця чи літературного процесу. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка **FX** (35 – 59 балів) або „незадовільно” виставляється у разі, коли студент протягом навчального семестру набрав недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення питань білету, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилання на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, його відповідь також може бути оцінена незадовільно.

Оцінка **F** або „незадовільно” виставляється у разі, коли студент протягом навчального семестру набрав недостатню кількість балів за змістові модулі і не допущений до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але не може відповісти на поставлені запитання на іспиті або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Українська поезія 20-50-х рр. ХХ ст.

Тема 1. Літературно-мистецьке життя і літературний процес 20-50-х рр. Періодизація літературного процесу I пол. ХХ ст. Характеристика періодів. Жанрово-стильові, проблемно-тематичні, тенденції літератури. Методологічний плюралізм в літературі та літературознавстві 20-х років. Проблема світоглядної свободи в літературному процесі 20-х років, уніфікація методологічних засад. Літературна дискусія 1925-28 рр. Причини, проблеми, наслідки. Марксистська методологія, соцреалізм та ідеологічне керівництво літературою з боку КППС, його наслідки. Творчість письменників-емігрантів. Особливості розвитку літератури періоду 1941-1945 рр. та повоєнного часу.

Тема 2. Ідейно-естетичні шукання в українській поезії 20-30-х рр. ХХ ст. Художні пошуки поетів 20-30-х рр. ХХ ст. Творчість «перших хоробрих»: Особливості творчої манери В. Еллана-Блакитного, В. Чумака. Ідейно-естетичні домінанти поетів-символістів: Я. Савченко, П. Савченко, О. Слісаренко, В. Ярошенко, Д. Загул. Домінанта творчого мислення **В. Свідзинського**: мотив пам'яті, («Холодна тиша», «Місяцю надламаний»), єдності людини з природою («Прозорий січень небо розтворив). Художній світ **Б. Ігоря-Антонича**: міфологізм, фольклоризм як засоби вираження єдності людини і природи, життєствердження («Зелена євангелія»); поєднання язичницьких і християнських мотивів («Різдво», «Коляда»).

Тема 3. «Феномен доби»: творчість П. Тичини. Джерела й обставини формування таланту митця. Синестезійність світовідчуття та стильовий синкретизм : символізм, імпресіонізм, експресіонізм, музичність, фольклоризм. Збірка «Сонячні кларнети» як

вершина художньої творчості поета. Композиція, мотиви (гармонійна єдність людини й світу природи, інтимні мотиви, тема національної революції). Збірка «Замість сонетів і октав»: жанрова своєрідність, гуманістичний пафос. Збірка «Плуг»: жанрово-стильові вияви, тема революції крізь призму трагедії, героїки, нових ідеалів, ролі митця й мистецтва. Збірка «Вітер з України»: ідейно-тематичні, стильові особливості. Мотиви, стильова своєрідність лірики 1941-1945 рр. Ліро-епічні твори.

Тема 4. Естетичні засади українських неокласиків і творчість М. Зерова, П. Филиповича, М. Драй-Хмари, Ю. Клена. Естетичні засади київських неокласиків. Збірка М. Зерова «Камена»: мотиви, стильова манера. Наукова та перекладацька спадщина. Життєві і творчі біографії П. Филиповича, М. Драй-Хмари, Ю. Клена. Мотиви, жанрова специфіка, стильові особливості лірики.

Тема 5. Життя і творчість М. Рильського. Становлення М. Рильського як митця. Три «цвітіння» таланту поета: а) поезія неокласичного періоду; б) зб. «Знак терезів» (1933) і характер творчості доби сталінізму. «Друге цвітіння» таланту митця в роки війни.; в) зб. «Троянди й виноград» (1955), творчість 50-60-х років – «третє цвітіння» поезії. Роль М. Рильського в національному відродженні епохи «шістдесятництва». Внесок поета в національну літературу, науку, культуру. Творчість М. Рильського періоду «третього цвітіння». Філософське осмислення вічних проблем сутності людини і її призначення в житті в збірці «Троянди й виноград». Мотив «людина і природа»; «мистецтво і духовність», філософські роздуми про роль мови в житті народу. Філософські мотиви циклу «Таємниця осіннього листа» (збірка «Іскри вогню великого»).

Тема 6. Український неоромантизм. Творчість В. Сосюри Український неоромантизм (М. Хвильовий, Д. Фальківський, О. Влизько). Життєвий та творчий шлях В. Сосюри. Особливості поетичного стилю митця: романсовість, ліризм, емоційна інтонованість. Мотиви лірики: революція; романтика боротьби і кохання; національні та соціальні мотиви, цінність особистості; інтимно-пейзажна лірика. Ліро-епічна творчість В. Сосюри: тема людина і революція («Червона зима»), історичні постаті та події у творчості В. Сосюри («Мазепа»), біблійно-міфологічні мотиви та образи («Ваал», «Христос», «Мойсей»), трагедія українського відродження («Розстріляне безсмертя»). Автобіографічна проза: «Третя рота».

Тема 7. Творчість Є. Плужника. Біографія митця. Основні мотиви, стильові особливості лірики (зб. Дні», «Рання осінь», «Рівновага»). Поєми «Канів», «Галілей», прозова творчість, драматургія: проблематика, конфлікти, герої, екзистенційні засади творчості.

Тема 8. Поетичний авангард: український футуризм, «конструктивний динамізм». Творчість М. Семенка. Життєвий шлях, етапи творчості. Експериментаторський характер, мотиви лірики, поем. Жанрово-стильова специфіка. Творчі пошуки М. Бажана. Життєвий і творчий шлях М. Бажана. Основні мотиви творчості, стильові особливості, збірки. «Конструктивний динамізм»: творчий доробок В. Поліщука.

Тема 9. Експресіонізм в українській поезії 20-30-х рр: естетичні засади. Життєвий шлях і творча спадщина Т. Осьмачки. Поетика лірики митця: екзистенційне світобачення та його естетичне втілення. Поєма «Поет». Проза («Старший боярин», «План до двору»).

Тема 10. Українські поети на еміграції. Празька поетична школа і творчість Є. Маланюка. Персоналії, ідейно-естетичні засади митців, своєрідність індивідуального стилю. Творчість Євгена Маланюка: життєвий шлях і творча доля Є. Маланюка. Основні збірки автора. Провідні мотиви поетичної творчості: ностальгії, історіософський, поета й поезії, Україна як центр художнього мислення поета. Літературознавча, есеїстична спадщина. Значення творчості Є. Маланюка. Ст. «Малоросійство» – осмислення ідентичності українства, таврування комплексу меншовартості.

Змістовий модуль 2. Українська проза і драматургія I пол. XX ст.

Тема 11. Розвиток української прози 20-50 рр. XX ст. Особливості розвитку української прози I пол. XX ст. Традиції, новітні тенденції, жанрова-стильова специфіка, образна своєрідність. Проза 20-30-х рр.: українська експериментальна проза (Г. Михайличенко, В. Поліщук, Гео Шкурупій, М. Йогансен); орнаментальна модерністська проза (Гр. Косинка, М. Хвильовий, М. Яловий, Ю. Яновський та ін.), фабульна проза (О. Слісаренко, І. Сенченко, Б. Антоненко-Давидович, Є. Плужник, В. Підмогильний, Майк Йогансен, В. Петров), авангардистська проза (Гео Шкурупій, Д. Бузько), наукова фантастика (Ю. Смолич, В. Владко), гумористично-сатирична (Ю. Вухналь, В. Чечвянський, Остап Вишня, І. Сенченко), імітація літератури «пролетреалізму» (А. Головка, Г. Епик, І. Микитенко, П. Панч). Жанр кіноповісті (О. Довженко): змістові й формальні пошуки, жанри, тематика, образний ряд, індивідуальна творча манера. Метод соцреалізму в українській прозі, його наслідки. Українська література за межами України.

Тема 12. Творчість М. Хвильового. Біографія, творчий шлях, світоглядні засади. Публіцистика. «Романтика вітаїзму» як світоглядна домінанта митця і її вияв у малій прозі М. Хвильового: «Кіт у чоботях», «Я (Романтика)», «Солонський яр», «Синій листопад»), тематика, проблеми, образний ряд, стильові домінанти. Сатиричні оповідання («Свиня», «Іван Іванович» та ін.). Проблема «зайвої» людини, втрачених ілюзій в малій прозі («Заулок», «Дорога й ластівка» та ін.). Повість «Санаторійна зона», роман «Вальдшнепи»: жанр, сюжетно-композиційні особливості, тематика, проблеми, система образів-персонажів.

Тема 13. Творчість Гр. Косинки. Життєвий і творчий шлях Гр. Косинки. Світоглядні та естетичні засади. Традиції і новаторство в прозі Косинки. Стильова специфіка творчості: імпресіонізм, символізм, експресіонізм, неореалізм. Основна проблематика малої прози.

Тема 14. Остап Вишня – автор сатирично-гумористичної прози. Життєві і творчі віхи Остапа Вишні. Жанр усмішки. Тематичний діапазон, художнє новаторство усмішок 20-поч.30 рр. Другий період творчості – від 1944 р. Щоденник «Думи мої, думи мої». Особливості індивідуального стилю, прийоми комічного.

Тема 15. Новаторство Ю. Яновського-прозаїка. Життєвий і творчий шлях Ю. Яновського. Романтичне світовідчуження письменника. Стильовий синкретизм в малій прозі (зб. Мамутові бивні), «Кров землі»). Новаторство романної прози: сюжетно-композиційна організація, стильова манера в романі «Майстер корабля». Роман «Чотири шаблі»: особливості композиції, проблематика, національні характери. Жанрово-композиційна, стильова, образна система роману «Вершники». Зміна світоглядно-естетичних засад письменника, їх вияв у творчості 40-х років («Київські оповідання», «Короткі історії», «Земля батьків»). Мотив утраченого покоління в романі «Жива вода» («Мир»). Драматургія («Дочка прокурора»).

Тема 16. Творчість В. Підмогильного – зразок інтелектуально-психологічної прози Біографія письменника, творча спадщина, перекладацька діяльність. Світоглядні та естетичні принципи. Участь у літературно-мистецькому житті. Екзистенціальні засади малої прози, увага до внутрішнього світу малої людини. Тематика, поетика оповідань. Роман «Місто» – зразок інтелектуально-аналітичної прози; еволюція від імпресіоністичного модернізму до психологічного реалізму; екзистенційне прочитання: конфлікт між інстинктом і розумом, проблема абсурду. Повість «Невеличка драма» - зразок інтелектуальної прози.

Тема 17-18. Творчість О. Довженка. Життєвий і творчий шлях О. Довженка. Романтичне світобачення митця. Довженко – поет кіно: жанр кіноповісті, новаторство проблематики, стильовий синкретизм. («Звенигора», «Земля», «Арсенал»). Творчість 40-х років: Довженко-

прозаїк. Оповідання, кіноповісті «Україна в огні», «Повість полум'яних літ». Творчість 50-х років: кіноповісті «Зачарована Десна», «Поема про море»(проблематика, поетика).

Тема 19. Розвиток української драматургії й театру 1 пол. ХХ ст.

Розвиток нового українського театру («Березіль», Леся Курбаса, Харківський театр ім. І. Франка), драматургії 20-30-х рр. (від ідеологічних агіток до психологічної драми).Європейський контекст художніх шукань Леся Курбаса. Експресіонізм як творча домінанта митця.

Традиції класичної національної і зарубіжної драми та європейські тенденції в драматургії Я. Мамонтова, І. Кочерги, І. Дніпровського, М. Ірчана. Проблематика, поетика, своєрідність конфлікту драматичних творів. Історична тема в драматургії: Л. Старицької – Черняхівської «Іван Мазепа», І. Кочерга «Свіччине весілля», Кость Буревій «Павло Полуботок».

Тема 20. Творчість М. Куліша. Життєвий і творчий шлях М. Куліша. Традиції й новаторство драматургії. Проблемно-тематичний, жанровий спектр, особливості конфлікту драматургії. Тема трагедії українського села («97», «Комуна в степах», «Прощай село»). Жанр трагікомедії («Мина Мазайло»). Екзистенційні проблеми, гуманістичні, національні ідеї драматичних творів «Народний Малахій», «Патетична соната», «Маклена Граса».

Підсумки курсу. Загальні тенденції розвитку літератури крізь призму життєвих доль та індивідуальної творчості митців. Стан і перспективи української літератури в середині ХХ ст.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання:				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
-й семестр					
Змістовий модуль 1. Українська поезія 20-50-х рр. ХХ ст.					
Тема1.Літературно-мистецьке життя і літературний процес 20-50-х рр.	6/9	2	2		2/7
Тема 2. Ідейно-естетичні шукання в українській поезії 20-30-х рр. ХХ ст.	6/9	2/2			4/7
Тема 3. «Феномен доби»: творчість П. Тичини.	8/11	2/2	2/2		4/7
Тема 4. Естетичні засади українських неокласиків і творчість М. Зерова, П. Филиповича, М. Драй-Хмари, Ю. Клена..	8/9	2	2		4/7
Тема 5. Життя і творчість М. Рильського	8/9	2/2	2		4/7
Тема 6. Український неоромантизм. Творчість В. Сосюри	8/9	2	2		4/7
Тема 7. Творчість Є. Плужника.	4/7	2			2/7
Тема 8. Поетичний авангард: український футуризм, «конструктивний динамізм».	8/9	2	2		4/7

Творчість М. Семенка					
Тема 9. Експресіонізм в українській поезії 20-30-х рр: естетичні засади. Життєвий шлях і творча спадщина Т. Осьмачки.	6/7	2			4/7
Тема 10. Українські поети на еміграції. Празька поетична школа і творчість Євгена Маланюка	8/9	2	2		4/7
Модульна контрольна	2/0				2/0
Разом за змістовим модулем	72/78	20/6	14/2		38/70
Змістовий модуль 2. Українська проза і драматургія I пол. XX ст.					
Тема 11 Розвиток української прози 20-50 рр. XX ст.	8/7	2	2		4/7
Тема 12. Творчість М. Хвильового.	8/9	2/2	2		4/7
Тема 13. Творчість В. Підмогильного – зразок інтелектуально-психологічної прози	8/7	2	2		4/7
Тема 14. Творчість Гр. Косинки	8/7	2	2		4/7
Тема 15. Остап Вишня – автор сатирично-гумористичної прози.	8/7	2	2		4/7
Тема 16. Новаторство Ю. Яновського-прозаїка.	8/9	2/2	2		4/7
Тема 17-18. Творчість О. Довженка.	12/9	4	4/2		4/7
Тема19. Розвиток української драматургії й театру I пол. XX ст.	8/7	2	2		4/7
Тема 20.Творчість М. Куліша	8/10	2/2	2		4/8
Модульна контрольна	2/0				2
Разом за змістовим модулем 2	78/72	20/6	20/2		38/64
Усього годин	150/150	40/12	34/4		76/134

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Літературно-мистецьке життя і літературний процес 20-50-х рр.	2	
2	Зб. П.Тичини «Сонячні кларнети». Феномен «кларнетизму»	2	2
3	М. Рильський: етапи творчого шляху митця-неокласика.	2	
4	Творчість В.Сосюри. Історико-романтична поема “Мазепа”	2	
5	Український футуризм. Творчість М. Семенка	2	
6	Поетична творчість Євгена Маланюка	2	
7	Розвиток української прози 20-50 рр. XX ст.	2	
8	Творчість М. Хвильового. проблематика, жанрово-стильові особливості малої прози. Роман “Вальдшнепи”	2	
9	Творчість В. Підмогильного. Роман «Місто» – зразок інтелектуально-психологічної прози	2	
10	Творчість Гр. Косинки	2	
11	Остап Вишня – автор сатирично-гумористичної прози.	2	
12	Новаторство Ю. Яновського-прозаїка. Роман «Майстер	2	

	корабля»		
13	Творчість О. Довженка . «Україна в огні»	2	2
14	О. Довженко: поетика кіноповісті «Зачарована Десна».	2	
15	Драматургія І. Кочерги. «Свіччине весілля», «Ярослав Мудрий».	2	
16	Творчість М. Куліша. Проблематика, специфіка конфлікту драм «Мина Мазайло», «Патетична соната».	2	
17	Модульна контрольна	2	
Разом		34	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Літературно-мистецьке життя і літературний процес 20-50-х рр. Опрацювати та законспектувати статті з книги «20-ті роки: літературні дискусії, полеміка». Київ, 1991. С. 19-68. Літературний процес 20-50-х рр.	2	7
2	Ідейно-естетичні шукання в українській поезії 20-30-х рр. ХХ ст. 1.Скласти конспекти тем: «Творчість В. Свідзинського», «Творчість Б. Ігоря-Антонича». 2.Опрацювати матеріали підручника «Історія української літератури». У 2-х кн. / За ред В. Г. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн. 1: Перша половина ХХ ст. Аналізувати обов'язкові для читання твори.	4	7
3	«Феномен доби»: творчість П. Тичини. 1.Підготувати конспект праці: Меженко Ю. П. Тичина. «Сонячні кларнети». <i>УМЛШ</i> . 1991. № 9. 2.Скласти конспект праці: В. Стус. Феномен доби. <i>Дніпро</i> . 1993. №№ 1-5. 3. Аналізувати обов'язкові для читання твори.	4	7
4	Естетичні засади українських неокласиків і творчість М. Зерова, П. Филиповича, М. Драй-Хмари, Ю. Клена.. 1. Скласти тези праці: Юрій Клен «Спогади про неокласиків» / Київські неокласики / Упорядник Віра Агеєва. Київ: Факт, 2003 (або ж-л <i>Україна</i> . 1990. Червень-липень). 1. Скласти тези праці: Домонтович В. Болотяна Лукроза / Київські неокласики / Упорядник Віра Агеєва. Київ: Факт, 2003.	4	7
5	Життя і творчість М. Рильського 1.Аналізувати обов'язкові для читання твори. Опрацювати статтю: Новиченко Л. Поезія третього цвітіння. Слово і час. 1995. № 3. 2.Підготувати есе на одну з тем: «Мотив духовності людини і суспільства в ліриці М. Рильського періоду «третього цвітіння», «Поетизація рідної мови як духовного скарбу й історії народу в ліриці М. Рильського» («Мова», «Рідна мова» та ін.)	4	7
6	Український неоромантизм. Творчість В. Сосюри. 1.Аналізувати обов'язкові для вивчення твори.	4	7

	<p>2.Скласти тези праці: Кодак М. Динаміка авторської свідомості Володимира Сосюри: симультанний аналіз поезій 1920–1936 рр. <i>Слово і Час</i>. 2006. № 11. С. 52–57.</p> <p>3.Виконати письмове завдання на тему «Особливості вираження людських почуттів у інтимній ліриці В. Сосюри».</p>		
7	<p>Творчість Є. Плужника.</p> <p>1.Аналізувати обов’язкові для читання твори.</p> <p>2. Написати есе про еволюцію поетичної свідомості Є.Плужника (на прикладі поетичних збірок).</p>	4	7
8	<p>Поетичний авангард: український футуризм, «конструктивний динамізм». Творчість М. Семенка.</p> <p>1.Законспектувати основні положення праці: Біла А. «Михайль Семенко як культуртрегер українського футуризму». Семенко М. Вибрані твори / Упоряд. А. Біла. К.: Смолоскип, 2010. . («Розстріляне Відродження»).</p> <p>2.Підготувати реферати «Творчі шукання М. Бажана», «Творчий доробок В. Поліщука».</p> <p>3. Аналіз творів для обов’язкового прочитання.</p>	5	7
9	<p>Експресіонізм в українській поезії 20-30-х рр: естетичні засади.</p> <p>1.Підготувати відповіді на питання: життєвий шлях і творча спадщина Т. Осьмачки. Поетика лірики митця: екзистенційне світобачення та його естетичне втілення.</p> <p>2. Аналізувати твори для обов’язкового прочитання.</p> <p>3.Опрацювати розділи монографії: Барчан В. Творчість Теодосія Осьмачки в контексті стильових та філософських вимірів ХХ століття : монографія. Ужгород : “TIMPANI”, 2008.</p>		7
10	<p>Празька поетична школа і творчість Є. Маланюка.</p> <p>Виписати цитати з поезій Є. Маланюка до теми: «Дві України в поезії Є. Маланюка».</p> <p>Написати есе: «Вогняні межі в житті і творчості Олени Теліги».</p> <p>Аналізувати твори для обов’язкового прочитання.</p>	5	7
11	<p>Розвиток української прози 20-50 рр. ХХ ст. Опрацювання матеріалів за підручниками: Історія української літератури. У 2-х кн. / За ред В. Г. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн. !: Перша половина ХХ ст.; Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ–поч. ХХІ ст. : підручник: у 10 т. Київ: ВЦ «Академія», 2013. Том п’ятий: У сподіваннях і трагічних зламах. 2017.</p>	3	7
12	<p>Творчість М. Хвильового.</p> <p>1.Прочитати та аналізувати твори для обов’язкового прочитання.</p> <p>2.Скласти психологічний портрет сучасника М. Хвильового за творами «Я (Романтика)», «Іван Іванович», «Повість про санаторійну зону», «Вальдшнепи».</p>	5	7
13	<p>Творчість Гр. Косинки.</p> <p>1.Аналізувати твори для обов’язкового прочитання.</p> <p>2.Опрацювати : Наєнко М. Григорій Косинка. Київ, 1989.;</p>	5	3

	3.Хоменко О. На шляху до синтезу: художня творчість Г. Косинки. <i>Укр. мова і л-ра</i> . 2002. Ч. 34.		
14	Остап Вишня – автор сатирично-гумористичної прози. Скласти хронологічну таблицю життєвого й творчого шляху Остапа Вишні. Аналізувати обов'язкові для читання твори.	2	3
15	Новаторство Ю. Яновського-прозаїка. 1.Аналізувати твори для обов'язкового прочитання. 2.Виписати основні положення з розділів книги В. Панченка “Морський рейс Юрія Третього”. Кіровоград, 2002.	4	7
16	Творчість В. Підмогильного – зразок інтелектуально-психологічної прози. 1.Аналізувати твори для обов'язкового прочитання. 2.Опрацювати дослідження: Мельник В. Суворий аналітик доби. В. Підмогильний в ідейно-естетичному контексті української прози першої половини ХХ ст. Київ, 1994; Шерех Ю. Людина і люди (“Місто” Валер'яна Підмогильного); Білок і його збурення. Пороги і запоріжжя. Харків, 1998; Яструбецька Г. В. Підмогильний. Екзистенційне мислення. <i>Філол. студії</i> . Луцьк, 2000. Вип. 4.	4	7
17	Творчість О. Довженка. 1.Скласти хронологічну таблицю «Життєвий і творчий шлях О. Довженка». 2.Опрацювати розділ «Олександр Довженко (монументальний романтизм) у кн.: Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності: Київ: ВЦ «Просвіта», 2008. 3.Аналізувати твори для обов'язкового прочитання.	4	7
18	Розвиток української драматургії й театру 1 пол. ХХ ст. 1.Опрацювання джерел: Історія української літератури. У 2-х кн. / За ред. В. Г. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн. 1: Перша половина ХХ ст.; Семенюк Г. Українська драматургія 20-х років. Конфлікти, характери, жанри. Київ, 1996; Свєрбілова Т., Малютіна Н., Скорина Л. Від модерну до авангарду: жанрово-стильова парадигма української драматургії першої третини ХХ століття. Черкаси, 2009. 2.Прочитати та аналізувати обов'язкові за програмою твори.	3	7
19	Творчість М. Куліша. 1.Скласти хронологічну таблицю життя і творчості М. Куліша. 2.Прочитати обов'язкові для аналізу тексти. 3. Опрацювати статтю: Танюк Л.С. Драма Миколи Куліша / Куліш М. Твори: У 2-х т. Київ, 1990. Т.1. 4. Опрацювати розділ «Микола Куліш (необароко)» у кн.: Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності: Київ: ВЦ «Просвіта», 2008.	4	8
20	Творчість У. Самчука. Роман "Марія". Скласти тези конспекту «Життєвий і творчий шлях У. Самчука. Роман «Марія»	2	4
21	Скласти тези життєвого й творчого шляху І. Багряного. Розкрити ідейно-художній зміст романів «Тигролови», "Сад Гетсиманський".		4
	Модульна контрольна робота	4	

Разом		76	134
-------	--	----	-----

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

...

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: комп'ютер, мультимедійна дошка та ін.

Обладнання: підручники, художні тексти

Програмне забезпечення ...

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Жулинський М. Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям. К.: Либідь, 2011.
2. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В. Дончика. Київ: Либідь, 1998. Кн.1: Перша половина ХХ століття.
3. Історія української літератури ХХ-поч. ХХІ ст.: навчальний посіб. У 3 т. / [В.І. Кузьменко, О.О. Гарачковська, М.В. Кузьменко та ін.]: за ред. В.І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2013. (Серія «Альма матер»).
4. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ-поч. ХХ ст. : підручник: у 10 т. / Юрій Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2013. (Серія «Альма матер»).
5. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до реальності. Київ, ВЦ «Просвіта», 2008.
6. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917 — 1933: Поезія — проза — драма — есей. Київ: Смолоскип, 2007. 976 с.
7. Українське слово : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Кн. 1,2. Київ, 1994.
8. Літературознавчий словник-довідник / Редколегія Гором'як Р.Т., Ковалів Ю.І. К. : ВЦ «Академія», 1997.
9. Історія української літератури І пол. ХХ століття. Методичні вказівки до проведення практичних занять / Уклад. Барчан В.В. Ужгород, 2022.

Допоміжна література

1. Агеєва В. Українська імпресіоністична проза. Київ, 1994.
2. Агеєва В. Апологія модерну: обрис ХХ віку. Київ: Грані-Т, 2011.
3. Агеєва В. Символістська лірика Максим Рильського: криза релігійної свідомості, гріховність краси і «святиня мовчання». Апологія модерну: обрис ХХ віку. Київ: Грані-Т, 2011.
4. Агеєва В. Микола Хвильовий. Біб-ка укр. л-ри. Київ, 1995.
5. Баган О. Як вивчати літературу соціалістичного реалізму в школі. *Дивослово*. 2021. № 4. С. 51-57; № 5-6. С.38-48.
6. Барабаш Ю. Чисте золото правди: Деякі питання естетики і поезики О. Довженка. Київ, 1965.
7. Барчан В., Балла Е., Шетеля В. Українська література І пол. ХХ ст.(проза):Тестові завдання для самостійної роботи студентів. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2015.
8. Барчан В. Творчість Теодосія Осьмачки в контексті стильових та філософських вимірів ХХ століття : монографія. Ужгород : «ТІМРАНІ», 2008.
9. Барчан В. Експресіонізм і поетична творчість П. Тичини 10–20-х років ХХ ст. *Наук. вісн. Ужгород. ун-т. Сер. «Філологія»*. Ужгород, 2004. Вип. 1.

10. Безхутрий Ю. “Микола Хвильовий: Проблеми інтерпретації”. Харків, 2003.
11. Бернадська Н. Еволюція новітнього українського роману. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція. Київ, 2004.
12. Біла А. «Михайль Семенко як культуртрегер українського футуризму». Семенко М. Вибрані твори / Упоряд. А.Біла. Київ: Смолоскип, 2010.
13. Біла А. Конструктивізм “із людським обличчям” (Психодіагностика творчості В. Поліщука). *Слово і Час*. 2004. № 4.
14. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки. Монографія. Вид. друге, доп. і перероб. – К. : Смолоскип, 2006.
15. Білецький О. Українська драматургія післяжовтневої доби Літературно-критичні статті. Київ, 1990.
16. Брюховецький В. Микола Зеров. Київ, 1990.
17. Бурляй Ю. Невідомий Сосюра. *Київ*. 1998. № 1–2.
18. Васьків М. “Вальдшнепи” М. Хвильового як фрагмент завершеного роману. Проблеми інтерпретації й інтертекстуального прочитання. *Слово і Час*, 2009. № 5.
19. Васьків М. Український роман 1920-х – початку 1930-х років: Генетика і архітектоніка. Кам’янець-Подільський : Буйницький О. А., 2007.
20. Вервес Г. Український авангардизм у контексті європейських маніфестів і програм. *Слово і Час*. 1992. № 12.
21. Гальченко С. До історії народної поеми (В. Сосюра “Мазепа”). *Дивослово*. 1998. № 1.
22. Гальчук О. Втеча від “великих ловів”, або Дві смерті Миколи Зерова. *Слово і Час*. 2006. № 4.
23. Голик О. Романтизована стихія національно-визвольного руху за романом Ю. Яновського «Чотири шаблі». *Українська мова і література в школах України*. 2021. № 6. С. 52-56.
24. Голобородько Я. Поет як символ зміни епохи: Життєві й творчі устремління Миколи Бажана. *Укр. л-ра в загальноосвітній школі*. 2006. № 2.
25. Голубєва З. Юрій Смолич. Нарис життя і творчості. Київ, 1990.
26. Гординський С. Поезія М. Хвильового // Хвильовий М. Твори : В 5 т. – Т. III.
27. Гординський С. Розстріляний – але живий: До 70-річчя народження Олекси Влизька. На переломі епох. Сер. “Ad fontes – До джерел”. Львів, 2004.
28. Грабович Г. Диптих про Тичину. До історії української літератури. Київ : Основи, 1997.
29. Гришко В. Замість передмови. Серце “Другого Володьки” і за любов : Заборонений В. Сосюра. Луцьк, 1992.
30. Громова В. Неокласики. Стильові тенденції української літератури ХХ століття. Київ : ПЦ “Фоліант”, 2004.
31. Гундорова Т. ПроЯвлення слова. Дискурс раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Львів, 1997.
32. Гундорова Т. Соцреалізм: між модерном і авангардом. *Слово і Час*, 2008. № 4.
33. Дзюба І. Він хотів “жити, творити на своїй землі...” // Драй-Хмара М. Вибране. Київ, 1989.
34. Дзюба І. Довженко і світ . *Вітчизна*. 1984. № 9.
35. Дзюба І. Знаки духовної співмірності. Штрихи до світового контексту естетики Олександра Довженка. *Дивослово*. 1996. № 1.
36. Досвід кохання і критика чистого розуму: Валер’ян Підмогильний : текст та конфлікт інтерпретацій / Упор. О. Галета. Київ : Факт, 2003.
37. Єфремов С. Історія українського письменства. К., 1995.
38. Жила С. “Творчість Довженка – це передовсім він сам...” . *Укр. мова і л-ра в середніх шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2002. № 1.
39. Жулинський М. В. Поліщук. Слово і доля. Київ, 2002.
40. Жулинський М. Із забуття в безсмертя. К., 1990.
41. Жулинський М. Шлях із неволі, з небуття: Про М. Драй-Хмару. *Київ*. 2003. № 1.

42. Заверталюк Н., Олійник Н. Творчість В. Підмогильного на тлі розстріляного відродження. *Слово і Час*. 2011. №7.
43. Задеснянський Р. Що дав нам Микола Хвильовий? В-во «Центр учбової літератури». К. 2020.
44. Зеров М. Василь Елланський . Твори : В 2-х т. К., 1990. Т. 2
45. Зеров М. Українське письменство / Упор. Микола Сулима, ред. Михайло Москаленко,. К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003.
46. Зуб І. Остап Вишня. Літературний портрет. Київ, 1989.
47. Ільницький М. Якою має бути періодизація української літератури ХХ ст. *Дзвін*. 1998. № 5–6.
48. Історія української літератури: методичний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова та література) філологічного факультету / Уклад. Барчан В.В. Ужгород, 2022.
49. Кавун Л. “М'ятежні” романтики вітаїзму: проза ВАПЛІТЕ. – Черкаси : Брама-Україна, 2006.
50. Качуровський І. Променисті силуети. Лекції доповіді, статті, есеї, розвідки.К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія».2008.
51. Клен Ю. Спогади про неокласиків. *Україна*. 1990. № 20–24.
52. Клочек Г. “Душа моя сонця намріяла...” Поетика “Сонячних кларнетів”. Київ, 1986.
53. Клочек Г. Художній світ поезії П. Тичини “Ви знаєте, як липа шелестить”. *Дивослово*. 2007. № 11.
54. Ковалів Ю. “На перехрещених скрижалях” // Фальківський Д. Поезії. Київ, 1989.
55. Ковалів Ю. Кларнетизм П. Тичини – нереалізована естетична концепція // Стильові тенденції української літератури ХХ століття. Київ : ПЦ “Фоліант”, 2004.
56. Ковалів Ю. Олекса Влизько. *Дивослово*, 2008. № 2.
57. Ковалів Ю. Романтична стильова течія в українській радянській поезії 20–30-х рр. / М. Бажан, Ю. Яновський, О. Влизько, Л. Первомайський/. Київ : Наук. думка, 1988.
58. Ковалів Ю. Трагічна одісея Дмитра Фальківського. *Дивослово*, 2008. № 11.
59. Ковалів Ю. «Празька школа» : від «філософії серця» до «філософії чину» / Юрій Ковалів. Київ: Вид-во «Бібліотека українця», 2004.
60. Кодак М. Микола Хвильовий як митець-психолог. Луцьк : Твердиня, 2008.
61. Коломієць Л. “Місто” В. Підмогильного : проблематика та структурна організація. *Слово і Час*. 1991. № 5.
62. Косінова О. Мистецькі паралелі: Павло Тичина і Клод Дебюсі. *Дивослово*. 2021. №№ 5-6. С. 58-62.
63. Констанкевич І. Становлення модерного національного стилю в українській літературі 1900–1920-х років. *Науковий вісник ВДУ імені Лесі Українки*. 2007. № 9.
64. Костенко Н. Микола Бажан. Життя. Творчість. Особливості віршостилістики. Київ : Кий, 2004.
65. Костюк Г. Вибрані праці: У 5 т. / Упор. Н. Баштова. Передм. В.Панченка. К.: Смолоскип, 2015. Т.1: Літературознавство. Критика.
66. Костюк Г. Микола Хвильовий. Життя, доба, творчість // Хвильовий М. Твори : В 5 т. Т. 1.
67. Кочерган Ю. О. Довженко. Проблеми майстерності. Київ, 1988.
68. Лавріненко Ю. Остап Вишня / Українське слово : Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. Київ, 1994. Т. 1.
69. Література ХХ ст.: проблеми періодизації. *Слово і Час*. 1995. № 4.
70. Літературна дискусія 1925 – 1928 рр. Київ, 1990.
71. Луцький Ю. Літературна політика в Радянській Україні 1917–1937 років. Київ, 2000.
72. Мельник В. Суворий аналітик доби. В. Підмогильний в ідейно-естетичному контексті української прози першої половини ХХ ст. Київ, 1994.
73. Михайлин І. Жанр трагедії в українській радянській драматургії. Харків, 1989.
74. Михайлин І. Проблема періодизації української літератури // *Українська філологія : досягнення і перспективи*. Львів, 1995.

75. Михида Л. Іван Багряний. Таємниці творчої лабораторії. Мала проза. Київ: Український пріоритет, 2014.
76. Мовчан Р. Культурологічна преамбула неокласичного дискурсу в українській літературі 1920-х. *Дивослово*. 2009. № 4.
77. Мовчан Р. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі Київ: Видав. дім «Стилос». 2008.
78. Мовчан Р. Ще раз про Миколу Хвильового, Або Homo Ludens в українській прозі 20-х років. *Укр. мова й л-ра в середніх шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2003. № 3.
79. Моренець В. Без Тичини. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ століття: Україна і Польща. Київ : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2002.
80. Моренець В. Володимир Сосюра // Сосюра В. Вибрані твори в двох томах. Київ: Наукова думка, 2000.
81. Моренець В. Володимир Сосюра. Нарис життя і творчості. Київ, 1990.
82. Моренець В. Неокласика. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ століття: Україна і Польща. Київ : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2002.
83. Наєнко М. Історія українського літературознавства. К., 2001.
84. Наєнко М. Микола Зеров і питання неокласицизму. *Слово і Час* 2008. № 11.
85. Наєнко М. Романтичний епос. Ефект романтизму і українська література. Київ, 2000.
86. Неврлий М. Українська радянська поезія 20-х рр. Київ, 1991.
87. Олександр Довженко вчора і сьогодні. Затемнені місця в біографії : Зб. матеріалів. Луцьк : ВМА “Терен”, 2005.
88. Ольшевський І. Павло Тичина. Таїна життя і творчості. Луцьк: Терен, 2005.
89. Павленко М. Павло Тичина: “Замість сонетів...”, “Плуг”. *Дивослово*. 2000. № 10.
90. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі : Монографія. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Либідь, 1999.
91. Панченко В. Від “Білих островів” до “Знака терезів” (Поезія М. Рильського 1910–1932 рр.). *Слово і Час*. 2006. № 1.
92. Панченко В. Морський рейс Юрія Третього. Кіровоград, 2002.
93. Панченко В. Українська версія соцреалізму. *Слово і Час*. 2011. №7.
94. Панченко В. Юрій Яновський : Життя і творчість. Науково-популярне видання. Київ : Дніпро, 1988.
95. Петров В., Чижевський Д., Глобенко М.. Українська література. Мюнхен – Львів, 1994.
96. Поветкін Є. Гротеск у “Повісті про санаторійну зону” Миколи Хвильового. *Укр. мова та л-ра*. 1997. № 5.
97. Поляруш О. “Вслухався я в той гомін золотий...” : Поема П. Тичини “Золотий гомін”. *Дивослово*. 2004. № 2.
98. Працьовитий В. Українська драматургія 20-30-х років ХХ століття. Жанрова модифікація. Львів, 2001.
99. Саєнко В. Поезія Миколи Зерова: питання поетики. Українська модерна поезія 20-х років ХХ століття: ренесансні параметри. Одеса : Астропринт, 2004.
100. Саєнко В. Поетика творчості Юрія Клена. Українська модерна поезія 20-х років ХХ століття: ренесансні параметри. Одеса: Астропринт, 2004.
101. Саєнко В. Художня планета Михайла Драй-Хмари; Поезія Павла Филиповича: особливості образної системи. Українська модерна поезія 20-х років ХХ століття: ренесансні параметри. Одеса : Астропринт, 2004.
102. Салига Т. Українська поезія : шляхами шукань. Імператив. Львів, 1997.
103. Сарاپин В. Маловідомий Юрій Клен. *Укр. мова і л-ра*. 2000. № 7.
104. Свєрбилова Т., Малютіна Н., Скорина Л. Від модерну до авангарду: Жанрово-стильова парадигма української драматургії першої третини ХХ століття. Черкаси, 2009.
105. Сенік Л. Микола Хвильовий і його роман “Вальдшнепи”. Львів, 1994.

106. Сипливець С. Ідея вселенської гармонії у збірці П. Тичини “Сонячні кларнети” // *Дивослово*. 2007. № 11.
107. Скирда Л. Є. Плужник: Нарис життя і творчості. Київ, 1989.
108. Скирда Л. “Цих днів не замовкне слава...”. Роздуми про поему В.Сосюри “Червона зима”: До 90-річчя з дня народження поета. *Дніпро*. 1988. № 1.
109. Слоньовська О. “Але душа моя вільна” (Довженко через призму його “Щоденника”). *Дивослово*. 1996. № 9.
110. Соловей Е. Парадигма буття в поезії неокласиків (Микола Зеров). Українська філософська лірика. Київ, 1998.
111. Солод Ю. Трагедія великого таланту : короткий огляд ідейно-художньої еволюції Павла Тичини // Українська література: конспект / Ю. Солод. – К. : Козаки, 1996.
112. Сорока М. Поезюмалярство М. Семенка. *Слово і Час*. 1997. № 11–12.
113. Сильові тенденції української літератури ХХ століття. Київ : ПЦ “Фоліант”, 2004.
114. Стус В. Феномен доби (Сходження на Голгофу слави). Київ: Знання, 1993.
115. Сулима М. Микола Бажан: між Михайлом Семенком і Миколою Хвильовим. *Слово і Час*. 2004. № 10.
116. Тарнавський М. Між розумом та ірраціональністю : Проза Валер’яна Підмогильного. Київ: Унів. вид-во “Пульсари”, 2004.
117. Тарнавський М. Невтомний гонець в майбутнє (Екзистенціональне прочитання “Міста” В. Підмогильного). *Слово і Час*. 1991. № 5.
118. Тельнюк С. “Молодий я, молодий...”: Поетичний світ П. Тичини (1906–1925). Київ, 1990.
119. Хархун В. Поема Павла Тичини “Похорон друга” крізь призму тоталітарної естетики. *Дивослово*, 2006. № 6.
120. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ-початку ХХ століття (неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ: Плай, 2002.
121. Цимбал Я. Павло Тичина в 1917-му. Економіст, сепаратист і Тичинин [Електронний ресурс] / Я. Цимбал. – Режим доступу: http://www.dsnews.ua/nasha_revolyutsiya_1917/spravzhniy-pavlo-tichina-ekonomist-separatist-i-tichinin-20032017220000
122. Череватенко Л. “Все, чим душа боліла” / Плужник Є. Поезії. Київ, 1988.
123. Шевчук В. У світі прози В. Підмогильного // Підмогильний В. Місто. Київ, 1989.
124. Шерех Ю. Легенда про український неокласицизм. Пороги і Запоріжжя. у 3-х т. Харків : Фоліо, 1998.
125. Шерех Ю. Людина і люди (“Місто” Валер’яна Підмогильного); Білок і його збурення. Пороги і Запоріжжя: у 3-х т. Харків: Фоліо, 1998.
126. Шерех Ю. Пам’яті поета (про Юрія Клена). *Кур’єр Кривбасу*. 1997. № 85–86.
127. Шкандрій М. Український прозовий авангард 20-х. *Слово і Час*. 1993. № 8.
128. Яременко В. Панорама української літератури ХХ століття. *Укр. мова та л-ра*. 2001. Березень. Ч. 11.
129. Яровий О. Поет на перехресті поглядів: критика різних часів про Тичину. *Укр. мова і л-ра*. 1997. № 2.

ХУДОЖНІ ТВОРИ:

П. Тичина

Не Зевс, не Пан..., Гаї шумлять, Арфами, арфами, Ви знаєте, як липа шелестить, О панно Інно..., Енгармонійне, Пастелі, По блакитному степу, Ой не крийся, природо..., По хліб йшла дитина, Одчиняйте двері..., Скорбна мати, Золотий гомін, На Аскольдовій могилі, Плуг, На майдані, Як упав же він з коня, Зразу ж за селом, Псалом залізу, Ронделі, Листи до поета, Мадонно моя, Паліть універсали; Уже світає, а ще імла, Терор, антистрофа (Налила голодним дітям молока), антистрофа (Приставайте до партії), Шовіністичне, антистрофа

(Праві йдуть а голову намагаються держати вперед), Испит, Порожнеча, антистрофа (Місто в мальованих плакатах), Кукіль, В космічному оркестрі, Вітер з України, Голод, З мого щоденника III-У, X; Вулиця Кузнечна, Весна, Матері забуть не могу, Я утверждаюсь, Прометей, Похорон друга, Сковорода.

М. Рильський

В високій келії, самотно-таємничій, Срібний сонет, Царівна, Бенкет, На узліссі, Молось і вірю. Вітер грає..., Запахла осінь в'ялим тютюном, Солодкий світ! Простір блакитно-білий, Люби природу не як символ..., Поле чорніє, Яблука доспіли..., Есмеральда, Анхізів син, вклонившись богині, Сікстинська Мадонна, Афродіта Мілоська, Прийшла, таки прийшла, нарешті, П.Савченкові, До музи, Ніцше, Гейне, Поете, будь собі суддею, Ми одпливали, Мамо, сива мамо..., Крізь бурю й сніг, Шопен, Знак терезів – доби нової знак, Слово про рідну матір, Жага, Троянди й виноград, Війна червоної і білої троянди, Мова, Ми сиділи в Гданську в ресторані, Діалог, Рідна мова, Зимові записи, Поетичне мистецтво. **Поэза зб. цикл** Таємниця осіннього листа.

М. Зеров

Pro domo, Саломея, Діва, Скорпіон, То був щасливий десятилітній сон, Сон, Безсмертя, Овідій.

М. Драй-Хмара

Я світ увесь сприймаю оком, Поетові, Лебеді, На Хортиці, Накинув вечір голубу намітку.

П. Филипович

Єдина воля володіє світом, Дивись, безмежні перелоги, Сонце.

Є. Плужник

Сідало сонце, Зціпив зуби, Притулив до стінки людину, Ні словечка йому не сказав старий, І вийшов на поле, а поле мертве, Там, де полягли вони за волю, ...І ось ляжу – родючий ґрунт, Я знаю, Для вас, історики майбутні, Суди мене..., Я натомився вічно знати, Душе моя, Вчись у природи творчого спокою, Цілий день якийсь непевний настрій, Синє море, Ніч... а човен – як срібний птах!, Річний пісок слідок ноги твоєї, Галілей.

М. Бажан

17-й патруль, Гофманова ніч, Розмова двох сердець, Будівлі, Гетто в Умані, Сліпці, Смерть Гамлета.

В. Сосюра

О, не даремно, ні, Червона зима, Два Володьки, Сад, Коли потяг у даль загуркоче, Так ніхто не кохав, Марії, Пам'ятаю, вишні доспівали, Васильки, Я знаю силу слова, Любїть Україну, Юнакові, Поетам молодим, Як передать, Донбас, твою красу і силу, Учись, Розстріляне безсмертя, Третя рота, Мазепа.

М. Семенко

Серце рветься, Я хочу, Місто, П'єро кохає, Степ.

Є. Маланюк

З сучасників, Молитва, Стилет чи стилос, Біографія, Уривок з поеми, Ars poetusa. Під чужим небом, Исход, Псалми степу, Напис на книзі віршів, Знаю, медом сонця, ой Ладо..., Варязька балада, Шевченко, Куліш, Невичерпальність, Лежиш, розпусто, на розпутті, Закарпаття.

О. Теліга

Пломінний день, Мужчинам, Сучасникам, Вечірня пісня, Поворот.

О. Ольжич

Археологія, На полі бою, Нащо слова, Давнім трунком, Городок 32.

М. Хвильовий

Кіт у чоботях, Я (Романтика), Арабески, Солонський Яр, Синій листопад, Свиня, Повість про Івана Івановича, Санаторійна зона, Вальдшнепи.

Г. Косинка

Автобіографія, За земельку, На золотих богів, Політика, Гармонія.

В. Підмогильний

Добрий Бог, Третя революція, Син, В епідемічному бараці, Собака, Історія пані Ївги, Місто, Невеличка драма.

Остап Вишня

Як ми колись учились, Діли небесні, Моя автобіографія, Отак і пишу, Чукрен, Чухраїнці, Дещо з українознавства, Все життя з Гоголем, Zenitka, Сом, Як варити і їсти суп з дикої качки, щоденник Думи мої, думи мої....

Ю. Яновський

Мамутові бивні; Роман Ма; Байгород, Кров землі, Майстер корабля, Чотири шаблі, Дочка прокурора.

О. Довженко

Земля, Україна в огні, Зачарована Десна, Стій, смерть зупинись; На колючому дроті; Незабутнє; Воля до життя, Ніч перед боєм, Бронза, Щоденник.

І. Багряний

Тигролови, Сад Гетсиманський.

У. Самчук

Марія.

Кость Буревій

Павло Полуботок.

І. Кочерга

Свіччине весілля», Ярослав Мудрий.

М. Куліш

97, Народний Малахій, Патетична соната, Маклена Граса.

Додаткові твори:

Я. Савченко: «Поезії», Земля».

П. Савченко: «Епілоги».

О. Слісаренко: «На березі Кастальському».

В. Ярошенко: «Світлотінь», «Луни».

О. Влизько: «Замість прологу»; «Романтикові», «Серце», «Дев'ята симфонія», «Чую, чую: обіймає жаль», «Порт», «Рейд», «...І я тоді ставав на перехресті», «Дев'ятий вал».

Д. Фальківський: «Зійшлись обоє на багнетах», «Час колесами чавунними», «Одна нога в стременах», «А він стояв тоді понуро», цикли: «Полісся», «Минуле».

Д. Загул : «Ти приходиш до мене щоночі», «Гімн-прокламація», «Черемош», «Грими, грими могутня пісне!», «Різні мотиви», «За непроглядною заслоною», «Я чую пісню, мов крізь сон».

В. Поліщук В. «Ніколи», «Революційний поет», «Перший сніг», «Благословенний сірий ранку мій», «Юнацький марш», «Дума про Бармашиху», «Ні, я не Уїтмен», «Пасіка», «Осінь».

В. Чумак: «Березневий каламут», «З ранкових настроїв», «Гомін весінній», «Я порву ті вінки, що сплітались в добу лихоліття», «Ряд хаток», «Червоний заспів», «Революція», «Гартована поезія», «Офіра», «Геть сумніви», «Сьогодні ходив на могилу матусі».

В. Еллан-Блакитний: «Ранок», «Вперед» «Після Крейцерової сонати», «Червоні зорі», «В розгулі», «Удари молота і серця», «Слово», «Комуна» «Ти пробач...», «Червоні плями листу осіннього», «Мій сад», «Поет», «Краплини крові», «Осінь», «Україні», «До берегів», «Повстання», «Нескінчений малюнок».

П. Филипович: «Дивись, дивись: безмежні перелогі», «Коли летять, як сиві зграї», «Мономах», «Коли почую твій співучий голос», «Епітафія неокласиків», «Шануй гніздо старого черногуза», «Не сонце – п'яна шинкарка», «Я – робітник в майстерні власних слів», «З античних барельєфів», «Візьмеш у жменю сонного насіння», «Я – часточка мала всесвітнього зв'язку», «Нема словам лічби», «Заклинаю вітер і хмари», «Кримська елегія».

М. Драй-Хмара: «Поки не вмру, не перестану», «Мати», «Зоріти ніч і бути з вами», «Шехерезада, II, IV», «Я полюбив тебе на п'яту», «Від болю серце скорчилось і в'яне», «Доли своєї я не клянусь», «І знов обвугленими сірниками».

Ю. Клен: «Вибране», «Сковорода», «Прованс», «Софія», «Володимир», «Коло життєве», «Лот», «Беатріче», поеми: Попіл імперії, Прокляті роки.

П. Тичина: зб. «Панахидні співи», поза збірками (1907-1929) «Блакить мою душу обвіяла», «Розкажи, розкажи мені поле», «Коли в твої очі дивлюсь», «І явився мені Господь», «Дівчина на призьбі», «До кого говорить», «Молодий я, молодий», «Десь на дні мого серця», «Гей вдарте в струни, кобзарі», «Загупало в двері прикладом», «Чистила мати картоплю», «Хоч би світало», «Голод», «Хто ж це так із тебе насміятися смів».

Т. Осьмачка : «На Ігоровому полі», «Регіт», «Земля», «До степу», «Деспотам», «Скарга», «Казка», «Хто», «Дума про Зінька Самгородського», «Самота», «Україна», «Монолог», «Колісниця», поема «Поет».

Г. Михайличенко: Блакитний роман.

М. Івченко: Порваною дорогою, Землі дзвенять, До землі, Шуми весняні, Робітні сили, Ранок, Горіли степи, Напоєні дні.

І. Сенченко: Із записок холуя, У золотому закуті, Історія однієї кар'єри, Подорож до Червонограда, Кінчався вересень 1941 року, Фальшива Мельпомена.

О. Слісаренко: Ключковар, Авеніта, Камінний виноград, Алхімік, Випадкова сміливість, Чорний Ангел, Зламаний гвинт.

П. Панч : Голубі ешелони, Гомоніла Україна.

Гр. Косинка: Заквітчаний сон, Сорочка, Постріл, В житах, Анкета, За ворітьми, Тов. Гавриш, Анархісти, Голова ході, Мати, Троєкутний бій, Десять.

М. Хвильовий: Редактор Карк, Силуети, Арабески, Заулок, Елегія, Дорога й ластівка, Мати, Сентиментальна історія, Пудель, Лілюлі, Камо грядеши, Думки проти течії, Апологети писаризму.

Б. Антоненко-Давидович: Смерть.

В. Домонтович. Дівчинка з ведмедиком, Аліна і Костомаров.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Наукова бібліотека УжНУ <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/#myCarousel>

<http://cennter.fio.ru/metod/getblob.asp?id40000533>

<http://www.uaportal.com>

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>.

НУШ <https://nus.org.ua/>

UkrLit - <http://ukrlit.com.ua/>

Український центр - <http://www.ukrcenter.com/>

www.pysar.tripod.com - класична українська література;

www.poetryclub.com.ua - сучасна поезія світу, критичні матеріали про літераторів;

www.books.ms.km.ua - твори репресованих українських письменників;

www.lib.proza.com.ua - твори сучасних українських та зарубіжних авторів;

www.nbuv.gov.ua/tb/ukr.html - зібрання творів українського письменства від найдавніших часів до початку XX ст. та ін.